

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2.50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не вольмеш милости і мри не вольмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — з Русланових писальмь М. Шашкевича.

Виходить у Львові щотижнево, крім неділь і руских свят, по 6-й половинці року.
Редакція: адміністрація експедиція «Руслана» під редакцією ул. Коперника (Літнього ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Ськоловського в пасажі Гавсмаєра.
Рукописи звертає ся тільки на попереднє застереження. Рекламациі неопечатані відходять від порта. — Оголошення за чайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Руслані» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 15 кр. від стрічки.

Німецькі націоналі і польське «Коло».

Польське «Коло» зробило добре і розумно, що по закриттю державної ради ухвалило вести політику «свобідної руки», а не вязати ся, тим менше лучити ся з німецькою лівницею, чого домагала ся частина послів лівого крила в «Колі», зложеного головно з жидів і пос. Рутовського. Зробило «Коло» розумний крок, що не дало ся заманити Німцям в ліву, хоч де-хто з тих Німців обіцював Полякам золоті гори, наколи би они вернули до політики пок. Земьялковского і послужили лівници до потоптання національних прав судетских і альпейских Славян.

Ні. і показує ся вже наглядно, що Поляки були би себе цілком з'їзюлювали, наколи би були дали зловити ся на т. зв. charte blanche Хлюмського і прилягли до лівници. Задушевну хитрість лівници виявив на днях в річи своїй перед виборцями в Градци пос. Леміш, а наколи хто, то Поляки повинні бути йому вдячні за щирість, з якою він до них відніс ся. Леміш сказав між иньшим:

«Австрийских Німців спасе лише радикалізм — в дусі Шенерера. Керберови годі вірити, хоч він до Німців відносить ся будьто приязно. Др. Кербер намірив пійти середушою дорогою, але для т. зв. «Regiererei in der Mitte» минули часи безповоротно в Австрії. Парлямент пережив ся вже. Не буде добра в державі, доки не знищимо всяких Кайцлів, Резеків, Льобковичів та Шварценбергів, сих ворогів німецької управи. Нам треба домагати ся цілковитого поділу Чехії, спинення агітаторської роботи полудневих Славян і знищення католицьких людовців в постати всяких Карльонів та Гагенгоферів. З д-ром Кербером мусимо так почислити ся, як почи-

слили ся ми з Балеїм та Тунном. Д-ра Кербера мусимо поборювати з всею рішучістю за §. 14. Се не Клярі. Рівнож мусимо безпощадно знищити всяку миротворну акцію таких Грабмайрів і Ліхтенштайнів».

По тій інтродукції сказав пос. Леміш про Поляків і католицьких людовців дослівно таке:

«Про яку-небудь коаліцію з Поляками та кат. людовцями нам не вільно і думати. Ми стоїмо при нашій зеленосьвятній програмі, а ся програма домагає ся відокреміння Галичини. Яворський хотів вступити з нами в союз, бо — zu lange fließt kein oesterreichisches Geld mehr nach Galizien. Хто хоче з нами сполучити ся, сей мусить передовсім пристати на нашу зеленосьвятну програму. Нікому з Німців не може впасти на гадку: «пактувати» з Поляками. Рівнож виключена всяка сполука з католицькими людовцями. Ми не вернемо вже ніколи до часів коаліції».

Погляди Леміша похвалив відтак пос. Гофман Веленгоф, Дершата, Штерк і другі, а збори виборців ухвалили відтак відповідні до сих поглядів резолюції.

Голос Леміша виявив докладно задушевні змаганя німецьких націоналів, клубу, що числить враз з Шенереріянами до 50 послів і надає нині тон політиці всеї лівници. Націоналі не вірять вже теперішньому правительству, будуть поборювати д-ра Кербера за єго «Regiererei in der Mitte» і будуть змагати або до систованя конституції, позаяк в їх очех «парлямент вже пережив ся», або до обнятя керми управи в тім дусі, щоби супроти Чехів здвигнути китайський мур, альпейских Славян, кат. людовців і чеську шляхту знищити до накорінка, а Галичину усунути раз на все від всяких впливів на державні справи, подавши їм повну автономію, але зачинивши перед ними на три ключі державний скарб.

Се, що Леміш висказав, є, або буде небавом артикулом мри всеї лівници. Хто не хотів забути, той чейже пригане собі ті хвилі, коли Функе яко провідник лібералів і Люегер яко шеф антисемітів рівнож явно в парламенті висказали свою програму зглядом Галичини в словах: «keinen Heller für Galizien!» А не треба забувати, що в св. їм часі дневники лівници назвали Поляків тими «Макіявелями», що «вносять в австрийські краї національний роздор за гроші з державного бюджету».

Хто має очи і уміє ними дивитись на внутрішні відносини Австрії, як они розвивають ся і до чого змагають, той признає, що не о язикові права, а о геґемонію німецьку борють ся нині австрийські Німці з лівници. «Charte blanche», яку подавав Полякам др. Хлюмецький давнійше вже і в часі засідань делеґаций в Пенці, а когду пос. Рутовський (в Slow-i Polsk-im) радив чим скорше записати постулятами — ся charte blanche була лише хитра приманка для Поляків, щоби розбити правіцю, а на руїнах парламентару здвигнути прапор геґемонії лівници.

Поляки зробили проте добре, не сполучивши ся з лівницею, а полишивши собі «свобідну руку» в найближній будучности. Так принайменьше судимо ми, спостерігаючи розвій австрийского заклоту холоднокровно і з повною обективністю.

Пролив крови.

Події в Китаю поступають так скоро, що кожний день приносить з собою якусь страшну новину. В суботу мин. тижня розісе телеграф по Европі сумну вість, що англійське посольство впадо в руки зревольтованої товпи в Пекіні. Схоронені там Европейці бороли ся через вісімнадцять днів з безчисленними ватагами Боксерів та китайского війська. Ждали на поміч, але на дармо. Не стало живности, виїшла амуніція —

2 НАГУЛА.

(Сільський образок. Написав о. Ф. Мешко).

(Далі).

— Звідки дістав-сь гроші? — ненадійно запитав Яця, що стояв на подвір'ю біля хліва.

— Мені дали дядько Свинця! — очевидно заклопотаний відповів Яць і тупо глядів на землю проти себе.

— Брешеш! Дядько Свинця вже від тижня хорі...

— Ні, ні, не дядко! — поправляв Яцько більше занепокоєний і перестрашений. — Ні... я собі тільки так сказав... Я найшов на дорозі коло церкви!

— Брешеш!

— Знайшов, дядьку... знайшов!

— Брешеш... брешеш... брешеш! — крикнув Іван гнівний і роз'ярений.

— Ні, дядьку, справді не брешу! Вірте, що правду кажу! — впевняв «нагула». Підніс великі, чорні очи, перестрашений глянув на розлюченого господаря і поволи поступав в зад.

— Га, ти лівна товарино, ти... а будеш говорити правду чи ні? — закричав Іван і ударив здоровенною рукою з цілої сили Яця в ліве лице.

— Ай! — застогнав і вхопив ся за голову.

— Будеш говорити правду? — кричав розбіщений господар і ударив в праве лице.

— Буду, дядьку... буду... — шептав з плачем Яць і держав ся руками за голову. — Так, я взяв. І хочу вам віддати... усьо совісно віддам...

— Як віддаш, ти злодію негідний... перобо! — лютив ся Іван і обкладав нещасного «нагулу» п'ястками.

Яць кричав мов німиша і звивав ся під тяжкими ударами. Коли они не уставали, скочив в бік і утікав через підвіре, дорогу і леваду до ліса.

Господар кричав за ним, мовби «нагула» украв йому половину майна.

* * *

Прийшов вечер, Яцька не було дома.

— Де подів ся той волоцюга... лівна товарино? — сердила ся під вечір господиня.

— Щоби більше і не вертав. І так вічо не не робить. Тільки їсть і... краде... Нехай іде, куди хоче!

Яць сидів в лісі, опертий о грубе дерево старого бука. Лице закрити собі великими, жиластими, червоними руками, та видно було, що

розбурхана кров неспокоїно кружляла в його жилах.

Задумав ся тяжко над своєю долею.

Кругом нього було темно. Серед спокійної, темної ночі тихо-тихесенько, то знов голосийше шелестіло листя на деревах...

Небо було хмарне, а гень далеко на темно-сивім зводі мигнув огник звинної блискавки.

Як кругом нього, так і в серці Яцька було темно і бурливо. Скривав в ньому чорні, погубні наміри.

Прийшла йому на думку доля, що пережив в Загірного і взагалі в своїому житю. Пригадував собі старанно усі темні хвилі нужденного життя з минулості, витягав їх з непамяти на верх, хотів в дусі ще раз їх пережити, щоби напоїв сердце і душу новим гнівом до домашніх, новою враждою і смертельною отруєю для цілого сьвіта, для цілої людскости. Весь сьвіт — думав в своїй розгоряченій голові — є йому ворожий. Весь сьвіт винний його долі. Таж з нього усі без виїмку ругали, усі сьміяли ся і рівнали його з єством, що стоїть далеко низше від иньших людей і не має права до життя.

До тепер був — ні, він робив — мов кусень дерева і на зверх виглядав зовсім безчутя. Одначе в серці відчував усьо зло, що

